

Domböcker

Fallnafors Norrgård, år 1674

Herr commisariens välborne Nils Johansson Rosenflyckts rättare Håkan Diursson, uppå sin välbetrodde principals vägnar anmälte för Rätten thet Erick Nilsson i Fallnafors hafver flytt ifrån herr commisariens Frälsehemman Fallnafors nästförlidne then 10 maj uthan herr commisariens eller dess betiäntes vetenskap. Hvar till Erick svarade sig hafva det gjordt för fattigdom skull, att hans medel icke tillsade att uthså gården, berättade ock att han vid Ericks messetid Anno 1673 hafver sig afsagdt medh benämnte gårdh så frampt han icke finge blifva vid then vanliga skatt som han der för plägade uthgöra, bevittnade ock så Nils Jonsson i Ry och Sandsjö socken att han uppläste för Erick Anno 1673 en ny och en gammal jordabok, och den nya innehölt större skatt uppå benämnte hemman Fallnafors, och af then orsak sade benämnte åboen Erick sigh af medh samma hemman, hvilket rättaren tillstodh vara skedt, men pratenderade then på att benämnte Erick Nilsson hafver allt för länge bodt och vistadts uthi husen nämligen till then 10 maj som förmält är, ther han likvist hade bordt midfasto tidh thädan flyttia, ther till Erick svarade sigh ingen hafva giordt förnär ther medh att han hafver bodt i husen och var så gott att någon var der som the skulle stå öde, uppviste och Berthell Jönsson i Föhlult attest att rättaren Håkon Diursson hafver frågat honom om han visste någon godh man som ville sökia sigh gårdh, då Berthel gaf honom förslagh på Måns Svensson i Stensjö Qvarn, hvilken ocj flytte till Fallnafors 14 dagar före vårfrudagen i Fastan, nästförlidne, men straxt efter några dagar thädan igen, icke heller hafver Erick befattat sigh medh trädesgiärdet Anno 1673 om sommaren, till hvilket allt rättaren Håkon Diursson ej neka kunde. Kommo för den skull fölliande skiähl i betänkiande.

1. Var gården Fallnafors högre skattlagd än han till förende hafver varit, och fick Erick ther af orsak att afsäga sigh medh honom, som han ock i rätten tidh gjorde, och sedan befattade sig intet med trädesgiärdet.
2. Tillstår rättaren Håkon Diursson sigh hafva stadt gården åth en annan åbo Måns i Stensjö Qvarn.
3. Anbelangande dhet, att Erick bodde för länge uthi husen, så var bättre att någon vistades i husen som aktade att fönster dörrar låsar etc icke skulle förkomma och af tjuvar bortstjälas, än att the skulle stå öde och förderfvas.

Hvarföre fann rätten rättmätigt, att Erick Nilsson befrias ifrån Håkon Diurssons tilltalan i thenne sak.

Korpebo, år 1657

Tingssköttes halva Korpebo skatte i Malmbäck socken, efter underskrivit beseglat sälj och köpebrev, vittnesbud underskrivit och beseglat av kyrkoherden, nu salig Zachris Johannis i Malmbäck, daterat Malmbäck den 1 maj 1653. Dermed bekännes att Jöns Svensson i Holma haver av berätt mod, med sin hustru Karin Carlsdotters råd och samtycke, samt släkt och

vänners inrådande och godvilja, upplåtit och sålt halva Korpebo skattegård i Malmbäck socken, tingbjuden och lagstånden, till beskedlige man Nils Andersson nu boendes i Korpebo, och hans hustru Kierstin Larsdotter för reda betalning 55 daler kmt. Där förvägen givit till den gamle släkten sex riksdaler, som Anders Håkansson i Tubbarp vedertog, vilka är boende i Öggestorp socken, därom vittnesbrev, daterat Tubbarp den 8 augusti 1657.

Korpebo, år 1667

Samma datum framkommer skogvaktarna Bengt i Göstorp, Nils Larsson i Femtinge, sedan tillkom heidelrydaren (ryttaren) Abraham Schliehting och gifva tillkänna, the hafva låtit stämma Anders Djiursson i Korpebo för han hafver skjutit ett hjortdjur 8 dagar efter påska 1666, uppgömt köttet och huden bakom Johan i Söndra (Söndrap), sedan skulle Johan Pedersson i Söndra bedt af honom 4 rixdaler för han skulle tia, therpå lefvererat ett salt, och lofvat honom 1/4 skeppa rogsfälla lofnat mottaga. Men Johan Pedersson säges vara ständ och är icke tillstädes. Anders Djiursson i Korpebo bekänner och föregifver han hafver skjutit hjortdjuret in på Rommenås ägor, strax ut om giärdet på ren fälla. Nu menar vittnet Nils Andersson, högvälborna grefvinna fru Agneta Horns godsafougde, thet högdjuret skulle komma hans grefvinna till, efter thet föll på benämnde grefvinnas ägor å frälse.

Resolution: Blef afsagda efter then X1 pund af Kog. Ordinantien.

Then som fäller högdjur på annors mans ägor i förbudin tid emellan midfasto och Olofsmesso böte 50 Daler smt. Och målsägaren och Härads allmogen med nämnden vittna thenne Anders Djiursson är uthfattig, hafver nyligen lagdt kneckt och mång små barn, han icke hinder mera böta after herr landshöfdingens och nämndens Consentz än 4 Daler till 3, Kifses är 8 Daler 10 ör Kb dr. Hvar Cronan å käranden och häradet, och betale jordäganden, grefvinnan djuret efter förra pris 8 Daler 10 öre Kb. Och cronones skött Bengt i Göstorp som drog saken fram i dagsljuset njute efter lag målsägande rätten. Dock angafs Johan Pehrsson i Söndra för feempning uthan förfals vittne att böta 3 Daler till 3 skiftes.

Korpebo, år 1686

Kom för Rätten nu som å senaste Ting. hustru Giertrud Persdotter, till hemvist i Jönköping med hennes dotter Kierstin Svendsdotter, fodrandes betalning, av åtskilliga, som hafva uti 26 års tid brukat hennes dotters arvejord, som är 1/8 Korpebo i Malmbäck socken. Till svar inställte sig de som samma 1/8 brukat, nämligen Anders Diursson, uppvisandes en skriftlig dhevuti förmäles, att han skall hafva brukat samma 1/8 i 5 års tid, bedyrandes sig högeligen hafva betalt hustru Giertrud för hvart åhr med säde 1 Skiepl. Kåhlgårdsäng, Tovland, förutan ved och brann, och de menar henne icke kunna med fog, fodra vidare betalning af honom.

Dheremot visar länsman Erick Larsson en skrift, som han efter senaste Tingsrättens befaldning med 2ne nämndemän upprättadt, hvem som hafver brukat denna 1/8 i Korpebo, uti dhe 26 åhren, dhå hafver Anders Diursson frivilligen bekändt, sig brukat benämnte 1/8 ifrån Anno 1660 till 1669, kommer alltså ännu på dhet sättet, till att häft och förnöja änkian

för 4 års betalning, hvilket Rätten på hennes begifvande modererade till 1 Riksdaler, som belöpte sig 12 öre silvermynt för hvar år, dhen Anders Diursson utan uppehåll, till henne betala skall ifrån 1669 till 1680 tillstår änkian sig intet hafva att fodra, emedan hon dels själv 1/8 brukat, och dels undfått riktig betalning. Ifrån år 1680 intill innevarande tid, hafva Mattes och Hans i Korpebo, henne riktigt betalt för samma 1/8 bruk, så att hon af dhem så efter länsmans upsats, som hennes egen bekännelse, intet hafver att fodra, begiärandes änkian ödmjukeligen, att benämnte Mattes, måtte få tillstånd, till bruk allena behålla samma 1/8 till dess hennes fattiga oförsörjda dotter, denna själv behöfver, till hvilken hennes begiäran, Rätten Consenterade och biföll, tillståendes Mattes nu nästkommande vårdag, den tillträda med alfvar som förmaning, att han för hvar år, så länge han åttingen till bruk hafver, henne skäligen förnöjer, vid laga plikt. Sist beklagar hustru Giertrud, att hon intet bekommit proportionaliter sin del, af dhe penningar, som Översten välborne herr Erik Axellson Hillebard, tagit öfver på skatten, och tillbaka levererat åth Anders Diursson i Korpebo, som befinnas efter en inlagd räkning, hafva varit 179 daler 18 öre, af hvilka penningar efter noga uträknande, henne bort tillkomma 6 daler silvermynt, som Rätten pålade Anders Diursson som foderligast, med den öfriga räkningen, som gör tillsammans 7 1/2 daler silvermynt henne Conrenreca, emedan han samma penningar emottaget, hvilket på midvig händelse till Excellition remitteras.

Korpebo, år 1686

Inställde sig för Rätten änkian hustru Giertrud Persdotter ifrån Jönköping, fodrandes vedergjällning af Anders Diursson i Korpebo af Malmback socken, och dhe flera Intressenter, för dhet han och hans mågar, hafva på 20 år tillbaka brukat 1/8 i benämnte Korpebo, som henne och hennes dotter Kierstin tillkommer, till svar inställde sig benämnde Anders Diursson, och beviste, att han icke brukat samma 1/8 mehr än i 4 år, och därför låtit henne så ett skieppeland åhrligen, och efter dhe 4 årens förlopp, togh hustru Giertrud, denna 1/8 bruk ifrån honom, och fick den sin systerdotter Lucia Bengtsdotter till bruk eb tid, men nu för tiden, bruka Andersas mågar, Hans Persson och Mattes Nilsson samma 1/8, den dhe uti 6 års tid till brukhaft hafva, hvilka också tillstädes högeligen sig förplika, sig hafva förnöjt, Giertruds dotter Kierstin Svendsdotter i Korpebo, som Giertrud intet afvart, dherföre hon där till också vankade, hennes vederparter, tillbjuda i anledning af Kongliga Clacalli, att inlösa benämnte 1/8 emedan dhe större rätt, fram för henne i gården hafva, till hvilket Giertrud medh gråtande tårar ingalunda samtyckia ville, begiärandes ödmukeligen hon samma 1/8 för sin dotter skull måtte få behålla, så aldenstund dhe Intressenter som denna 1/8 till bruk haft hafva, icke alle tillstädes voro, ej heller Giertruds dotter Kierstin, som föregifvas skall upburit lagan för några år, kunde denna gången föruthinnan intet vist slut göras, utan Rätten förordnade länsmannen Erick Larsson, tillika med nämndemännen Daniel i Hiarum och Daniel i Kärrabo, att dhe innan kort skulle noga inqvivera, hvilka som haft denna 1/8 till bruk, och huru många år hvar, dhen haft hafver. 2, huru dhe betalt legan därför, och till vem dhe den betalt. 3, för huru många år, dottern upburit legan. 4, huru

länge denne 1/8 varit Giertrud från handa, hvilken förrättning hvid nästkommande ting framvisas skall, och der parterna inte i emedlertid kunna förlikas skulle dhe hafva dom att förvänta.

Korpebo, år 1686

Inställde sig för Rätten Måns Månsson och Nils Nilsson i Korpebo av Malmbäck socken, och besvärade sig högeligen öfver Jacob Jonsson i Gummestorp i samma socken, hvilken dhe lagt sine hästcreatur fri och fredje till Giöteborg, men dhem ofärdiga och förderfvade igen bekommet, så att dhe intet sedan kunnat dhem till sin nytta brukat. Jacob Jonssons son Måns Jacobsson uppviste en attest, af åtskilliga män underskrifvna, som varit i följe åth Giöteborg, dheruti betygas att Jacob Jonssons son Gabriel Jacobsson, som kiörde hästarna åth Giöteborg, intet kört dhem annorledes än som tillbörligt var, och var intet större lass pålagdt, än som vanligt var, nämligen 2 Tunnor och 1/4. Måns och Nils säga dhen lagdt på 2 1/2 Tunna uppför Dunkehalla, att dhe dherigenom ähro fördärfvade, dhe till Jacob Jonsson nekar. Rätten i anledning af lagens 8 Capit. Kiöpmb. dömde Jacob Jonsson eller dess son Gabriel Jacobsson, att fri sig, med en 12 manna ed, vid nästa Ting, häst creaturen icke ähro på Resan förderfvade, kunna dhe emedlertid förlikas, stånde dem fritt.

Korpebo, år 1687

Kom för rätten Hans Pehrsson i Kårebo, Malmbäckes socken, och pigan Kierstin Svensdotter, tvistandes om inlösningsrätten af hvars annors åttingar, uti benämnde Kårebo, präsenderandes pigan närmaste bördsrätt der till, efter som ähr broderbarnet man som deremot susriperar sig vara också uti bördane och äger systerbarnet der till med af oskylda inlöst denna 1/8 som possiderar, menandes hon dhå bort sig såsom nermaste bördeman anhålla der hon varit mohtig den att inlösa, hafver han ock stort besvär och tunga för gårdane afstått, och i ty högelärde påstår, han i anledning af herr Majt:s och Crononas tjänst, finner Tingsrätten enligt stadgar likmätigt, honom vara närmaste till inlösningsrätten af pigans 1/8 emot 60 Daler Kopparmynt.

Korpebo, år 1687

Tingssköttes 1/4 del hemmanet Gummestorp i Malmbäck socken till Jacob Jonsson, och hans hustru Ingeborg Svensdotter, som han af änkan Elin Nilsson efter första köpebrevet, daterat den 4 maj 1686, för 45 Daler smt sig tillhandlat. 2. efter köpebref daterat Nässjö den 6 mars 1688 köpt sin styfsons Hans Pehrssons i Korpebo andel i benämnde 1/4 dels hemman för 19 Daler smt, 3. Efter att qvittens, som Jacobs hustru Ingeborg Svensdotter gifvit på förbenämnde 1/4 dels hemman till Nils Arvidsson, daterat anno 1689, 3 Rd, hvilka penningar säljarna tillstå sig till fullo nöje uppburit och bekommit, therföre the och sina andelar, i benämnde 1/4 dels hemman ifrån sig afhända och sina arfvingar, och alldeles tillägna förbenämnde Jacob och hans hustru, samt theras arfvingar. För then skull såsom detta kiöp,

är laglifven upbudet och fullståndet, ty dömdes det kraftigaste gillt och ständigt, nu och everderliga, att Jacob, hans hustru och barn, såsom nu sin väl och lagfångna egendom, skola detta, 1/4 dels hemman nyttja, bruka och besitta.

Korpebo, år 1688

Kom för Rätten Hans Pehrsson i Korpebo af Malmbäck socken, och pigan Kierstin Svendsdotter, tvistandes om inlösningsrätten af hvars annors åttingar, uti bruk Korpebo, pratenderades pigan närmaste bördsrätt der till, efter som hon är broderbarnet, men han deremot Susriperar sig vara också uthi bördan, och äger systerbarnet, der till af oskylda inlöst den 1/8 som Possiderar, menades hon dhå bort sig såsom närmaste bördeman anmäla de hon varit mechtig den att inlösa, hafver han ock stort besvär och tunga för gården utstådt, och i ty högeligen påstår, han i anledning af Nådig Majts Placater må förunnas hennes 1/8 inlösa, hvarför såsom benämnde Hans Persson mestig är, gården Conservera och försvara, till Konglig Majts och Cronans tjänst, finner Tingsrätten stadgar likmätigt, honom vara närmaste till inlösningsrätten af pigans 1/8 emot 60 daler kopparmynt.

Korpebo, år 1690

Ehuru både Häradshöfvdingen som Länsmannen Erick Larsson hafva till å dags hit till dhetta ting citerat och stämt Anders Diursson och Hans i Korpebo att till laga ansvar stånda enkian hustru Giertruds dotter Kierstins förmyndare Nils Jonsson i Skougsry (Skogseryd), så för dhen oförrätt han Hans söner giordt beträffande något hö som Kierstin slagit på sine ängesskifter till sin 1/8 i bemälte hemman, och Hans söner ifråntagit, som och för dhet Anders icke god viljes henne Kierstin inrymma vill i något hus som hennes 1/8 tillhör, uthan allt sådant oakadt och af trilsko utheblifvet, klagar dess Nils Jonsson att dhe mycket ogenuge ähr fast lagmansrätten i föllie af dhen emellan bemälte personer ingångne förlikning Kierstin tilldömdes för bemälte 1/8 att få besitta och häfda med alle adpertainentier i hus, jord, åker och äng, för dhen skull affärdas af Rätten att Kierstin nu strax igenom vederbörandes handh erkännadhe skall med ebbeudtion inrymmas alldheles i ofta bemålet 1/8 och för dhet dhe dhessutom icke sin vederpart här till ansvar infunnet plikta dhe partherne sine 3 daler smt.

Korpebo, år 1690

Ibland annat slutades af Tingsrätten dhet skall Anders Diursson i Korpebo och Malmbäcks socken, för dhet han uppå hustru Giertrud Pehrsdotters tomt tillhörande hennes 1/8 i bemälte hemman en ny stufva (stuga) satt och ej f... nedför hennes gamla uthan dess lof och tillstånd, uppbyggja i dhet ställe åth hennes mågs och dotter en lagsgild stufva, vidh laga plikt till giörandhe i näst kommande våhr, uppå dhen tompt som nämndemännen Daniel i Kärrabo och Daniel i Hiarum efter rättens befallning uthsynade och dher till tjänligen finna, imedlertids och till dhess sådant af Anders Diursson skedt ähr, skall han vara förpliktat i sine

hus hysa och härbergera hustru Giertruds måg och hennes dotter.

Korpebo, år 1690

Betygades af nämndemännen Daniel i Hiarum samt Pehr Månsson i Karshult, att Hans Pehrsson i Korpebo uppå femte ting, innan 1/4 hemmanet Gumlestorp i Malmbäck socken, till hans styffader Jacob och hans medh arfve tingskiöttes, blift medh bemälte Jacob sin styffader således sams och förlikt, att Hans Pehrsson skulle efter Jacobs samt hans hustrus Hansas moders död vara närmast att återbörda dhen för dhetta af Hans Pehrsson till sin styffadher i förbenämndhe 1/4 hemman försålda arfsdhel, altärdi till föllie af bemälte förlikning, slutadhes och afsadhes af Rätten att Hana Pehrsson i Korpebo efter sine föräldrars död, skall samme 1/4 ding dhe som han försåldt vara berättigadh såsom närmast bördigh att återlösa ifrån Jacobs arfvingar, men dhen öfriga dhelen hvad anbelangar, som faller dhe bägge kullarne till arf, såsom dhe till dhen lika arftagandhe ähr.

Korpebo, år 1692

Uppvistes samt upplästes en förlikningsskrift upprättad och medh fri vilja slutad och ingåd, emellan Översten välborne herr Carl Printzenskiöld och åboerne på Skattehemmanet Korpebo, nämligen Anders Diursson, Måns Månsson, Nils Nilsson, och Pehr Jönsson, uthi gode mäns närvaro såsom dheröfver till vittne kalladh, nämligen Christopher Bengtsson i Rönnhult och Nils Andersson i Risabo, således och af dhet i innehåldt, att emellan förbemälte Skattehemman och Vählborne herr Överste Leutnants Skatte Rusthåldhemman Söndrap, samt Frälsehemman Packebo och Mörekull, skall hädanefter en rätt rågång och ägoskillnad vara uthi efter skrefvne kiäldrer och märken, nämligen uthi hörne kiäldre eller ägomarket, dher Skattehemmanet Korpebo samt Söndrap och Rommenåhs samma ägor tillsammans mötas och af långliga tider å sambt dherifrån och rätt streck uthi en sten som står i dhet så kallade Källekierret, sedhemehra uthi merket hvid Packebo ängegiärde gårdshörne, dherifrån och stenkiäldren liggande på en fälla vidh en backe och ytterliggare alt reta linea uthi stenkiäldren liggande högt i en backe, dherifrån till stenkiäldren vidh kiärr såget emellan kiärr såget uth med mossen och till snytsten medh dhet mehra som förbemälte förliknings skrift, att dhen 21 Octobris sist förliadne exprimerar, dhå alldhen stundh förbemälte personer begära dhet denne förliknings skrift må ad Protocollum föras samt Confirmiras blef färdig sådant och efterkommet på dhet vis att som denne förlikning ähr frivilleligen i detta måth upprättadh efter parternes inför Rätten tillstående och bejakandhe Confirmerades dhen till vedherbörendherne större säkerhet medh Häradshöfvdningens namn och Härad sigill Konglig Majts all annor höga rätt och förbehållen.

Korpebo, år 1692

Måns Månsson och dess hustru Cecilia Nilsson i Korpeboda, som den 12 januari 1692, ett underskrifvit och med vittnen underskrifvit köpebref, inlöst en broderslott, eller 1/12 af

Korpeboda skatterätt, utaf sin svåger och broder Per Nilsson för 12 Daler smt, och nu är lagbuden, och för längst lagstånden, beviljades de så Härads fasta, så vähl som ock uppå den 1/12 som de af Nils Jonsson i Jöhlstorp i samma hemman den 14 october Anno 1692 inlöst hafver.

Korpebo, år 1692

Slika måtto beviljades Nils i Korpebo och dess hustru fasta på 1/8 som de af Daniel i Femtinge den 5 mars 1691 inlöst för 18 Daler smt och 7 kkp. Hafvandes Daniel i Femtinge som den 6 juni 1695 vid tinget något thalt och större betalning fodrat, sitt köpemåhl intet vidare yrkat.

Korpebo, år 1693

Nämndemannen Daniel i Hiarum fullmäktig giord, bevillias Tingssköttning på 1/8 i Korpebo, som Hans Pehrsson dersammastädes, efter köpebref dat. Sävsjö den 24 September 1691 försållt till Pehr Jönsson för 20 daler smt, upbuden 25 Sept 1691, Feb. 1692, och 15 Juni 1692.

Korpebo, år 1693

Emellan herr Magister Jonas Granbeck uppå dess syskonbarns, Arvid Arvidsson och Kierstin Arvidsdotters vägnar, och Jon Håkansson i Rösum, om arf efter Arvid Jonsson i Korpebo. Såsom Jon Håkansson i Rösum tillstår sig emottaget sine styfbarns, efter deras faders död, dem tillfallne fadersmoders arf, så bör han benämnte aef, antingen in natura som han det emottaget, till dem igen lefverera, eller efter markegång, och rätta mötesmanna ordonans, efter som däruppå en riktig lista uppvistas, den han tillstår föruthan 2 Rd Smt som ned under uppförde är, dem herr Magisteren som kiärande eftergifvas. I lika måtto ährkiännas Jon Håkansson pliktig, efter herr Magisterens påstående, till sine styfbarn utbethala half parten af de penningar, som för dem försåld skattejord fjärdingen i Korpebo uppburen är, nämligen 59 Rd Kpm, efter som samma fjärding, dels i deras sahlige faders tid, dels emedan de suttit i oskiftat bo, med deras medel blifvit inlöst och betahlt, samt 2 lod koppar som istället för lösöre arfvet vid faderns död, blifvit de 2 tillfallt, behållandes Jon, det tredje lispundet, efter Magisterens begifvande, emot den kostnad han påstår sig giort, på dess nu sedernehre igenom döden aflidne styfson, Jonas Arvidsson, uppå det öfriga kommer den på Kierstin Arvidsdotters dhel och arfslott, Jon Håkansson till godo att beräknas, och henne till afkortning att föras för bröllopskostnad, som är uppför till 23 daler 21 1/3 öre Smt, i ett för allt 10 Daler Smt, samt de öfriga pertsedlarne som hennes i bodehl gifves ändock så, att hvad som en kommerligen af hennes farmoders arf, och föres henne intet vidare till last i hemgifter, och förelägges Jon Håkansson tid, sine styfbarn för detta deras arf, verkeligen att förnöja innan Michalsmässan nästkommande, blifvandes hans egendom i löst och fast, dem emedlertid till säkerhet.

Emellan Fältpredikanten, Ehrevördige Magister Jonas Granbeck kiärande, och Jon Håkansson i Rösum svarande, angående 2 daler smt som svaranden af kiäranden sades för lång tid till låhn tagit. Det tillstås svaranden sig samma penningar låhnt i Contante penningar af kiäranden sades, men förmahnas dess styfbarn sedan

Rommenås, år 1721

Cronans länsman välbetrodde Håkan Edman låtit instämma soldaten Pehr Pehrsson för Rommenås, för det han icke vill efterleva Tingsrättens resolution daterat 30 october 1719, att fullborda det med Karin Pehrslotter i Slätteryd utfästa äktenskap, jämte Pehr Pehrsson är närvarande Fendriken Edell och välmanhhaftig herr magister Hiertberg klagandes och herr Fendriken öfver denne Pehr Pehrssons genstörtlighet. Pehr Pehrsson på tillfrågan, har intet annat att förebära, än det han kan intet få sådant i sitt samvete. Resolution: Såsom Pehr Pehrsson motvilligen nekat och ännu nekar fullgöra Tingsrättens Resolution af den 30 october 1719, så sakfälles han att erlægga de i samma Resolution honom förelagda 40 Daler Smt vite, och som han ej erstår böterna, afstraffas han i det stället med 4 par spö vid regementet, och förelägges honom ännu 6 veckors dag till samma äktenskaps fullbordan, vid 20 Daler Smt vite.

Viresjö, Medeltorp den 20 till 21 oktober 1658

Samma dag framställes för Tingsrätten Märit Jönsdotter i Medeltorp å Crone i Malmbäck socken knekta hustru, hvilkens man Måns Christophersson i Pustanäs drog på tåg anno 1655 år Påland (Polen) åtta dagar före midsommar. Nu hafva Märit låtit sig lägras av en annan soldat Peder Jönsson i Pustanäs, också ogift när lägringsmålet skedde, barnet föddes åtta dagar före juldagen anno 1657. Therom är således å Ting bekänt anno 1658 then 11 januari. Dess nu är ingen viss kundskap igen kommen ifrån Påland, om Märitas man Måns Christophersson var i liv när lägringsmålet skedde Anno 1657. Men regementsskrivarens å Sven Jönssons attest sedel framlade i rätten Daterat Våthult den 23 juni Anno 1658, lydandes thet Måns Christophersson i Medeltorp af Malmbäck socken finnes behållen uti hemsända rulla Anno 1656. Men om Anno 1657 är ännu ingen viss kundskap ankommen, ty uppsattes till vidare besked af rullorna gifves om mannen finns i lifvet thet året Märit hafva låtit sig lägras.

Viresjö (Gummarp) den 26 januari 1683

Anno 1683 den 26 januari, var jag undertecknad Häradshöfvdning, tillika med efterskrifvne Västra härads nämndemän uthi Älgaryd i Malmbäcks socken, kallad af Ryttmästaren Vålborne Herr Carl Printzenskiöld till Viresjö och Printsås, att rannsaka ock de skiähl afhöra, angående fjärdingshemmanet Gummarp här i Malmbäck socken beläget, i synnerhet om dhet ähr uptaget bebygdt, och Excolerat af Skattehemmanet Söndrap egor, hvilket Skattehemman Söndrap nu mehra, hvad Skatterättigheten vidkommer, Vålbenämnde Herr

Ryttmästaren sigh tillhandlat hafver, och dherföre en Fullkommen Rustnings, till Konglig Majts och Riksens tjänst praktisera måste, sökandes i dy i kraft och förmåga af Konglig Majts utgågetryckta placat anno 1677 om skattskyldigt jorddelning, samt flera sedermera af Konglig Majts utgifvne Resolutioner, att vinna samma fjärdingshemman Gummarp, under Rätta Bohlbyen Söndrap igen, och blef därefter inqvirerat och Rannsakat i efterskrifne nämndemäns, samt en stor del af Malmbäcks socknemäns närvaro, som bäste kundskapen härom hafva kunde.

Nämndemännen, Jon Pehrsson i Forsa, Jon Jonsson i Hultsjö, Måns Pehrsson i Hulta, Lars Jönsson i Gumместorp, Pehr Andersson i Skepperstad, Daniel Nilsson i Kärrabo.

Först framviste ofvan välbenämnte herr Ryttmästaren Välborne Carl Printzenskiöld ett skriftligt bevis och vittnesbörd, att samtliga Malmbäcks socknemän, Daterat Malmbäck nästförlidne Söndag den 21 Januari, under Sexmännens och Kyrkioherdens namn, hvilka på hela Malmbäck socknemäns vägnar, med ofvanbenämndt skriftligt betygat.

Viresjö (Erich Gustaf Silfversparre säljer Packebo) den 16 oktober 1741

Den 16 Oktober 1741, ingafs följande skriftliga köpebref, lydande ord ifrån ord sålunda. Jag Erich Gustaf Silfversparre gör härmed vitterligt det jag af välberådde mode hafver såldt och uplåtit, som jag ock i kraft af detta mitt öppna köpebref uplåter och försälljer till Landshöfvdingen Herr Joachim von Ditmer och dess arfvingar efterskrifvne Frälse Hemman benämndt Packebo 1/2 mantal, beläget uti Jönköpings Lähn Västra Härad och Malmbäck socken, med alla dess tillhöriga lägenheter af hvad namn de vara måge, alt intet undantagandes, som nu för tiden lyder därunder, af ålder lydt och legat hafver, eller hädanefter med Lag och dom tillvinnas kan, samt det nu med nästkommande 1742 åhrs ränta att tillträda, nyttja, bruka och besitta för sig och dess efterkommande arfvingar, till everderlig oklandrad och välfången ägendom, mot en Summa uti gångbart Mynt Åtta Hundrade daler smt, hvilken Summa nämligen 800 daler smt, Högvälborne Herr Landshöfvdingen Joachim von Ditmer den sista penningen med den första till mig riktigt betalt hafver, och härmed fullkommeligen qvitteras. Afhänder fördenskull mig och mina arfvingar förenämnde Frälse hemman Packebo, samt förbinder mig till hemul efter lag, uti händelse detta Hemman Herr Landshöfvdingen och dess arfvingar Lageligen frångå skulle. Jag anmodar ock härmed Herr Häradshöfvdingen det vårt giorda köp vid Härad Rätten Lageligen upbiuda, samt efter Laga stånd däruppå Herr Landshöfvdingen Fastebref meddela. Till yttermera visso, hafver jag detta köpebref med egen hand underskrifvit och med mitt Sigill bekräftadt, jämbväl och tjänsteligen anmoda nederskrifvne gode Herrar och män det såsom vittne jämte mig att underskrifva och försegla.

Som skedde på Fredrichsdahl den 7 dagen uti Augusti månad åhr efter Christi börd 1741.

Erich Gustaf Silfversparre

Vittne, Bengt Lindeberg, Petrus Fornander

Viresjö (Adolf Johan Stiht med sin kära hustru Välborna Fru Anna Maria

Silfversparre säljer Pustanäs och Övre Lycke) den 16 oktober 1741

Den 16 Oktober 1741, jag Adolf Johan Stiht tillika med min kära hustru Vålborna Fru Anna Maria Silfversparre giörom härmed vitterligit, det vi af välberådde mode, hafver såldt och uplåtit, som vi ock uti kraft af detta vårt öppna köpebref uplåta och försällja till Herr Landshöfvdingen Högvålborne Joachim von Ditmer och dess arfvingar efterskrefvne Frälse Hemman nämligen Pustanäs 1 halft mantal och Öfre Lycke 1/4 ding uti Jönköpings Lähn Västra Härad och Malmbäck socken, med alla dess tillhöriga lägenheter af hvad namn de vara måge, alt intet undantagandes som nu för tiden där under lyder af ålder lydt och legat hafver eller hädanefter med Lag och dom tillvinnas kan, samt det med nästkommande 1742 åhrs ränta, att tillträda, nyttja, bruka och besitta för sig och dess efterkommande arfvingar till everderlig oklandrad och välfången ägendom, uti en Summa uti gångbart mynt Ett Tusende Femtio daler smt, hvilken Summa nämligen 1050 daler smt, Herr Landshöfvdingen Joachim von Ditmer den sista penning med den första till oss riktigt betalt hafver och härmed fullkommeligen qvitteras, afhända fördenskull oss och våra arfvingar förbemälte Frälse Hemman Pustanäs och Öfre Lycke, samt förbinder oss till hemul efter Lag, uti händelse desse Hemman Herr Landshöfvdingen och dess arfvingar Lageligen frågå skulle. Vi anmoda och härmed Herr Häradshöfvdingen detta vårt giorda köp vid Häradsrätten Laga stånd däruppå Herr Landshöfvdingen Fastebref meddela. Till yttermera visso hafver vi detta Köpebref med egna händer underskrifvet och med våra Sigiller bekräftadt, jämbväl ock tjänsteligen anmodat nederskrifvne gode Herrar och män det som vittne jämte oss att underskrifva och försegla.

Som skedde på Fredrichsdahl den 19 dagen uti Augusti månad åhr efter Christi Börd 1741.

A. J. Sticht, A. M. Silfversparre

Och som Landshöfvdingen Högvålborne Herr Joachim von Ditmer anhåller, att förenämnde gods, lägenheter, Hemman, Torp och Qvarnar måtte för honom Lagfaras, så varder därå nu det första upbudet bevilljat.

(Ditmer Joakim von, diplomat, f.1681 i Narva, d. 1755 på Fredriksdal i Almesåkra socken, Jönköpings län, tjänstgjorde i Karl XII:s fältkansli såsom e. o. kopist (1703) och kanslist (1705), blef fången vid Poltava 1709 och drog, till en början på uppmaning av Piper, sådan försorg om sina medfångar i Ryssland och (sedan 1712) i Sibirien, att han fick "ett berömligt vittnesbörd" därom och befodrades 1714 till registrator i Kanslikollegium och efter hemkomsten 1722 fick rang af k. sekreterare. D. överförde 1723 till tsar Peter ratifikationen på den svensk-ryska gränstraktaten, anställdes 1724 som agent i Moskva, adlades 1727 med namnet von D. (han hette förut Ditmer) och utnämndes 1728 till envoyé vid ryska hofvet, sedan 1729 med kansliråds rang. 1730 års revolutionsförsök, då efter Peter II:s död högsta rådet ryckte till sig makten och förvandlade den utsedda kejsarinnan Anna till en statsdocka med tre röster i konseljen efter svenska frihetstidens mönster, ansågs på vissa håll i Ryssland hafva gynnats af D. Han berättades hafva lofvat Dmitrij Golitsyn och Vasilij Lukitj Dolgorukov 2 mill. rubel, om de störtade enväldet och afträdde de eröfrade provinserna till Sverige - ett rykte som saknade all grund.

Däremot är det sant, att kanslipresidenten Horn beordrade D. att "med all som största försiktighet" söka hos vederbörande föreställa nyttan af den frihet, hvarefter de hade åtrå. Men då den ordern nådde D., hade Anna redan återtagit själfhärskarmakten. En kinkig ställning hade D. under det polska tronföljdskrigets tid. 1738 - 41 var D. landshöfving i Nyslotts och Kymmenegårds län.)

Viresjö den 12 april 1742

Den 12 Februari 1742, upplästes efterföljande Kiöpebref, lydande ord ifrån ord sålunda. Jag Johan Adolph Sticht å egne och min kära frus Vålborna Anna Maria Silfversparres vägnar, samt jag Samuel Granatenhielm såsom tillförordnad förmyndare för den senares omyndige syster Vålborna fröken Cajsa Elisabeth Silfversparre, gör kunnigt och vitterligt, att alldenstund vi till hälften hvarefter är ägare af Säteriet Viresjö ett helt hemman, och den därunder liggande ladugården eller Rå och Rörs Hemmanet Kåhlekkulla 1/2, samt torpen Järnboholm, Rydet, Norra Medeltorp, Södra Medeltorp, Capellet, Möreberg och Nybygget, jämte en Squalte Mjöl Qvarn och en Såg Qvarn, hvilka lägenheter äro belägne i Jönköpings Lähn Västra härad och Malmbäck socken, altså uplåta vi nämligen jag Adolph Johan Sticht min ena hälftedehl och jag Samuel Granatenhielm berörde min Pupill min andra hälftedehl, enligt Konglig Majt:s och Giöta Rikets Högloflige Häradsrätt därtill gifvne nådgunstige bifall af berörde fastigheter, och i Kraft af detta öppna Kiöpebref försälja till Hofjunkaren Vålborne Herr Claes Hindrich Stedt emot en betingad Kiöpeskilling af Sju Tusende Fem Hundrade daler smt, hvilka vi ifrån den första till ock med den sista penning af välbemälte Kiöpare riktigt upburit och anammat, Hvarföre afhända vi oss hela Säteriet Viresjö i sådant tillstånd som det nu för ögonen finnes, hela ladugården eller Rå och Rörs Hemmanet Kåhlekkulla och förenämnda därunder liggande Torp, samt Såg och Mjölqvarn med deras tillbehör, och desamma med hus, jord, åker och äng, skog, mark, beteshagar, fiske och fiskevatten, samt qvarnstället och det mehra, när eller fjärby, intet undantagande af hvad thertill nu hörer, af fordom lydt och legat, eller hädanefter Lageligen tillvinnas kan, tillägna Herr Hofjunkaren Stedt, att såsom sin Lag och välfångne ägendom, äga, nyttja, bruka och behålla samt Disponera det bästa han kan och gitter. Förbindande vi oss äfven att där dessa lägenheter eller något däraf skulle honom eller dess arfvingar frångå, att därför att efter Lag i hemul stå. Till yttermera visso varder detta Kiöpebref af oss och tillkallade vittnen underskrifvit och bekräftat, som skedde i Jönköping den 27 November 1741.

A. J. Sticht, A. M. Silfversparre

Såsom lageligen förordnad förmyndare Samuel Granatenhielm

Och som Herr Hofjunkaren anhåller att förenämnda Säteri Hemman, Torp och lägenheter måtte lagfaras. Fördenskull och i anledning häraf varde de samma för Välbemälte Herr Hofjunkaren upbuden 1sta gången.

Viresjö (Söndrarp) den 1 oktober 1744

Lät Hofjunkaren välborne herr Claes Hindrick Stedt för Rätten uppvisa ett säljebref lydande

ord ifrån ord, som följer.

Jag Anna Catharina Mannerstedt gör härmed vitterligt, att hafva af fri vilja och välberådt mod försålt, samt i kraft af detta uplåter och försäljer till Hofjunkaren välborne herr Claes Hindrick Stedt och dess kära hustru Vålborna fru Carolina Simzon halfva Skatte Rusthållet Söndrap Nö:3 vid Jönköpings Compagnie och Smålands Cavallerie Regemente, beläget i Jönköpings lähn, Västra härad och Malmbäck socken, jemte thertill hörande mundering, som Stom och Augements ränta, hvilket alt genom köp jag mig tillhandlat af Cornetten välborne herr Erich Gustaf Silfversparre, enligt dess säljebref af den 18 Maj 1743, för en summa af 1150 daler smt, hvilken köpesumma 1150 daler smt, jag den första penningen med den sisda nu riktigt uti gångbart mynt uppburit och undfådt hafver, samt således härigenom qvitteradt varder, fördenskull afstår jag och tillägnar välbemälte herr Hofjunkare Stedt dess kära fru och arfvingar, så födda som ofödda förbemälte halfva Skatte Rusthåll Söndrap 1/2 Hemmans Skattejord och tillhörig mondering, jemte Stom och Augements räntor, med hus, jord, åker och äng, skog och mark, fiske och fiskevatten, qvarn och qvarnställe, torp och torpställen, närby och fjärran, intet undantagandes i våto och torro, af alt det som till detta halfva Rusthåll nu lyder, eller underlegat hafver, eller ock hädanefter lagligen tillvinnas kan, jemte innevarande års räntor, såväl af sjelfva Stommen, som underliggande augemeter och torp, att bruka, nyttja och behålla, under Skattemanna och monderings börd och rättighet till everderlig ägo, för sig och sina efterkommande, samt thermed ifrån denna dag, giöra och låta, som honom bäst behagar efter eget godtycke, och sig för Rusthållare inskrifva låta, samt efter förut undfången laga upbud, skiöte och faste bref, af den loflige Härad's Tings rätten utsöka. Förbindandes mig till laga hemul stånda therest detta nu försålde halfva Skatte Rusthåll, med thertill höriga torp och augementer, på något sätt skola honom eller dess arfvingar ifrån kiännas, tå i sådant fall jag them skadeslös hålla skall. Till yttermera visso är detta köpebref med mitt namn och Signetes undersättande, jemte underskrifvne vittnen bekräftat, som skedde på Nordanskog den 1 Oktober år efter Christi börd 1744.

M. E. Gripenhielm, A. C. Mannerstedt

Som vittne underskrifva, Johan Löfgren och Johan Svensson i Nordanskog.

I anledning här af Herr Hofjunkaren om lagfart å förenämnde egendom anhåller. Fördenskull och till flje af det 1V Capit. Jordabalken pröfvar Tingsrätten för rättvist att der till sitt bifall gifva, och förenämnde halfva Skatte Rusthåll Söndrap med tillhörande Stom och augements räntor för honom och dess kära fru upbjuda 1sta gången.

Viresjö den 7 september 1755 (Stedt köper fler säterier och gårdar)

Den 21 Oktober 1755, Till Härad's Rätten ingafs ett salubref, med anhållan om upbud therå, lydande bemälte salubref som följer.

Enligt hos fogade min Kära Svärfaders Majoren och Riddaren Välborne herr Hermers öppna fullmakt af den 25 nästlidne Augusti, gör jag Christopher Stapelmor härmedelst för allom kunnogt och vetterligt att hafva efter öfverläggande och bemälte min herr Svärfaders samtycke, velat bortsälja, som ock i Kraft af thetta öppna salubref försäljer å meranämnde

min herr Svärfaders Majoren och Riddaren Ditmers vägnar, till Cammarherren Vålborne herr Claes Hindric Stedt och thes kära fru Vålborna Carolina Simzon efterföljande Frälse Säterier, med tillhöriga lägenheter, nämligen Fredrichsdahl Frälse Säteri 2 hela hemman, Gödeberg dito Säteri 1 hemman, under hvilka Säterier inbegripes 7 st torp, benämnda Klinten, Hulthagen, Diursbygget, Skämman, Terle, Bialite och Svenstorp, Rå och Rörs hemman till Giödeberg 1/4, af Giöljaryd 1/4, Frälsehemmanet Packebo 1 helt, Hulu 1/2, Älgåsen 1/8, Söräng 1 helt förmedlat till Ett halft, Giölstorp 1/4 ding, Packebo 1/2, Västanå 1/8 jemte odal Frälse miöl qvarnen med 2 par stenar och 1 sågqvarn, Hästeryd 1/2, samt Toregatan och Åliden gammalt Frälse, Bolestad 1/4 och Stigäng 1/4, hvilken senare fjärding Frälse Stigäng efter förut skedd Disposition Laga Fardag tid 1757 lemnas till jungfru Sara Tenggren, att utan någon Frälse skatt betalande få årligen bebo och nyttja så länge hon lefver, allenast hon årligen underhåller ett vägstycke, och jemte de öfriga frälse åboar, deltagar uti Ladugårds Byggnaden vid Fredrichsdahl, men efter hennes död tillfaller samma Frälse 1/4 Stigäng med thes ränta, till herr Cammarherren eller thes rätts innehafvare, och under thetta köp blifver inbegripit. Skatte Frälse Hemmanet Fallnafors Norrgården Ett förmedlat till 1/2 och Öfre Lycke En fjärding, altsammans uti Jönköpings län, Västra Härad och Malmbäck, Almesåkra, Bringetofta och Hylletofta socknar belägne, jämte innevarande års gröda och åtskillige Creatur med meubler och husgeråds saker, efter särskilt öfverlämnad förteckning, för en betingad och fastställd köpesumma uti ett för allt Tjugofem Tusende Fem Hundrade daler smt, hvilka 25500 daler smt uti gångbart mynt Vålborne herr Cammarherre Stedt riktigt betalt, och jag pengarna emottagit, samt således vederbörligen qvittera. Afhändandes förtehns skull å ofta nämnde min Svärfaders herr Major och Riddaren Ditmers egne, Barn och efterkommandes vägnar förenämnde Frälse Säteri Fredrichsdahl och Giödeberg med underliggande Torp och Skatte Frälse Hemman med mjöl och sågqvarnar, hvarå en riktigt författad jordebok upprättad och öfvergifven blifvit, jemte the efter förteckning sålde Creatur, Husgerådssaker med innevarande års gröda, och samma allt tillägnar, öfverdrager och uplåter meranämnde herr Cammarherre Stedt, thes kära fru barn och efterkommande, att nu genast emottaga, nyttja och gagna, såsom annor välfången egendom, till everderlig ägo, med hus, jord, åker, äng, skog och mark, fiske och fiskevatten, qvarn och qvarnställe, torp och torpställen, intet undantagit af hvad namn thet vara må, såsom till thenna försålda egendom nu hörer eller lagligen tillvinnas kan, att theröfver råda och Disponera. Förbindandes å herr Major och Riddaren Ditmers vägnar till Laga hemul stånda, ifall meranämnde egendom på något sätt, eller någon del theraf skulle herr Cammarherren och thes rätts innehafvare lagligen fränkännas.

Till yttermera visso, varder thetta öppna Kiöpebref å mer efternämnda herr Major och Riddare Ditmers vägnar, med mitt namn och Sigills undersättande uti hos nämnda vittens när och öfvervaro bekräftadt, som skedde på Fredrichsdahl den 7 September 1755.

Christopher Stapelmohr, C. H. Lund, E. H. Ditmer

Vittnen, Fredric Wm Konig, Göteborg den 25 Augusti 1755

Öppen fullmakt för min käre måg Öfver Directeuren herr Christopher Stapelmohr, att å

mina vägnar föryttra Fredrichsdahl och Giödeberg Sätesgårdar med underliggande Frälsehemman, Qvarnar, Torp och Härligheter, varandes fullkommeligen nöjd med thet slut som han träffar och hvilket af mig eller the mina nu eller i framtiden intet klander tål. Blifvande således i anledning af förestående fullmacht och thes therpå grundade och härvid bilagda Öfver Directurens Edel och Högachtad herr Christopher Stapelmohr utgifne salubref. Daterat den 7 September sistledne, Säteriet Fredrichsdahl med therunder lydande hemman och torp för Kiöpesumma Tjugofem Tusende Femhundrade daler smt Cammarherren Vålborne herr Carl Hindric Stedt och thes kära fru tillhanda, upbudne 1sta gången.

Viresjö den 14 oktober 1757 (Stedt lånar penningar)

Den 14 Oktober 1757, Cammar Herren Vålborne herr Claes Hindric Stedt andrager sig vara sinnad, att på följande des här i Häradet belägna Frälse Säterier och hemman, med därunder lydande torp, qvarn och lägenheter, göra ett penninga lån i Riksens Bänders Bank till så stort summa som efter författad laga värdering derå kan erhållas, varandes berörde Säterier och hemman följande, nämligen Säteriet Fredrichsdahl 2 hela hemman, Säteri Ladugården (Västra) Giödeberg 1 Hemman, Rå och Rørs hemmanet Giöljaryd 1/4 ding, Lilla Giödeberg 1/4 ding, Frälsehemmanet Hulu 1/2, Packebo 1 helt, Älgås 1/4, Söräng 1/2, Hästeryd 1/2, Västanå 1/8, Stigäng 1/4, oskattelagde Frälsetorpen Toregatan och Åliden, Skatte Frälse Hemman, Giölstorp 1/4, Pustanäs 1/2, Fallnafors 1/2, Packebo 1/2, Lycke 1/4, Säteriet Viresjö med Ladugården Kårekulla 1 1/2 hemman, Frälse Hemmanet Norra och Södra Graf 1 helt, Skatte Frälse Hemman Spärseryd 1/4 (Spexeryd?), och Hylte 1/4. Och anhåller herr Cammar Herren, att dessa Frälse Säterier, hemman och lägenheter, måge för Banqrens säkerhet, för det penninga lån herr Cammarherren therstädes kan undfå, blifva Lageligen intecknade, som ock att undfå Härads Rättens bevis, att de inom 10 års tid icke äro med någon anna inteckning beprövade, än den herr Majoren och Riddaren Ditmer i Fredrichsdahl gård och gods erhållit, och althenstund vid Härads handlingarnas genomskedde icke finnas att förenämnde Frälse Säterier, hemman och lägenheter, igenom tio års tid tillbaka, med någon annan inteckning äro besvärade än den som herr Majoren Ditmer den 16 Oktober 1756 för 200000 daler smt, återstående Kiöpeskilling, uppå handelen uppgående Fredrichsdahl och därunder lydande Hemman erhållit, till hvilken summas afbetalande herr Cammarherren detta lån i synnerhet haft nödigt, så att herr Majoren af lånesumman undfår sin förnöjelse, blifver detta däröfver till laga bevis meddelt. Innehafvandes icke heller herr Cammar Herren, så vida Härads Rätten vetterligt äro, något Barnearf eller förmyndareskap, eller för annan sådan skuld häftar, som skulle lända Banqrens förmons rätt till något förfång, och således blifver å öfvrigt, meranämnde här i Häradet belägne Frälse Säterier, Fredrichsdahl, Viresjö, Giödeberg och Kårekull, med därunder lydande och ofvantill uppräknade Frälse och Frälse Skatte Hemman, torp, qvarnar och öfriga tillhörigheter, till Banqrens säkerhet för det penninga lån, som herr Cammarherren Stedt therstädes kan undfå,

härigenom lagligen intecknade, hvaröfver bevis genom utdrag af Protocollet herr
Cammarherren meddeltes.